

1. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş ve Yükseliş devirlerinde belli bir veraset kuralı yoktu. Osmanlı tahtına oturacak şehzade çoğu zaman eski Türk yönetim anlayışının gereği devlet ileri gelenlerinin tercihiyle belirleniyordu.

Yukarıdaki paragrafa göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Padişah şehzadeler arasından seçilmektedir.
B) Eski Türk devlet geleneklerinin etkileri devam etmektedir.
C) Padişahın belirlenmesinde devletin ileri gelenleri etkili olmuştur.
D) Padişahın belirlenmesinde demokratik kurallar geçerlidir.
E) Hükümdarlar varislerini önceden belirlememişlerdir.

2. Osmanlı padişahları baştan itibaren ülkenin ve hakimiyetin bölünmezliği ilkesini benimsemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu uygulamaya örnek olarak gösterilemez?

- A) I. Murat'ın isyan eden kardeşlerini ortadan kaldırması
B) I. Bayezid'in kardeşi Yakup Bey'i ortadan kaldırması
C) Fetret Devri'nde şehzadelerin tek başına padişah olmak için mücadele etmesi
D) Fatih döneminde Divan'a sadrazamın başkanlık yapmaya başlaması
E) II. Bayezid'in Şehzade Cem'in ülkeyi ikiye ayırma teklifini kabul etmemesi

3. Osmanlı Devleti'nde zamanla eyalet sayısı artmış, buna paralel olarak Divan'da kazasker, vezir ve defterdar sayısı da artmıştır.

Bu gelişmenin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ülke sınırlarının genişlemesi
B) Gelirlerin azalması
C) Padişah yetkilerinin artırılması
D) Divan'ın öneminin azalması
E) Divan'a sadrazamın başkanlık yapması

4. Osmanlı Devleti'nde I. Ahmet döneminde yapılan düzenlemelere kadar veraset sistemi belli olmayıp, şehzadeler taht üzerinde eşit haklara sahipti.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?

- A) Kardeşler arasında taht mücadelesine
B) Ticaretin gelişmesine
C) Fetihlerin artmasına
D) Ülkenin hanedan üyeleri arasında eşit şekilde paylaşılmasına
E) Devletin bağımsızlığını kaybetmesine

5. I. Selim'in Mısır Seferi sonucunda halifelik makamı Osmanlıların eline geçmiş, Osmanlı padişahları siyasi ve askerî otoritenin yanında dini otoritenin de başı olmuştur.

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Padişahın otoritesi artmıştır.
B) Halifelik makamı el değiştirmiştir.
C) Devlet yöntemine teokratik bir anlayış hakim sahip olmuştur.
D) Padişahların yaptırım gücü artmıştır.
E) Taht kavgaları sona ermiştir.

6. Osmanlı Devleti'nde mutlak hakimiyetin padişaha ait olduğunun en güçlü kanıtı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Padişahın ordunun başında sefere çıkması
B) Padişahın Divan'a başkanlık yapması
C) Saltanat usulünün devam etmesi
D) Alınan kararlarda son sözün padişaha ait olması
E) Devletin merkezîyetçi bir yapıya sahip olması

7. Osmanlı Devleti'nde kadıların verdiği kararlara itiraz edenler ya bizzat veya kadılar yoluyla Divan'a müracaat edebildiler. Divan'da alınan kararlar kesindi ve Divan'da alınan kararlara itiraz edilemezdi.

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Divan yalnızca davalara bakan bir kurumdur.
B) Divan en üst mahkeme niteliği taşımaktadır.
C) Kadıların verdiği kararlar Divan'da değiştirilebilir.
D) Kişilerin hukuk kuralları içinde hak arama özgürlüğü bulunmaktadır.
E) Kadıların kararları denetlenmektedir.

8. Osmanlı Devleti'nde;

- I. Kuruluş Devri'nde bakır ve gümüş para basılmış, Divan teşkilatı ve Yeniçeri Ocağı kurulmuştur.
II. Yükselme Devri'nde, ilk altın para basılmış ve çeşitli kanunlar hazırlanmıştır.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Devlet teşkilatının Kuruluş Devri'nde oluşturulmaya başladığına
B) Devletin giderek ekonomik yönden güçlendiğine
C) Orduya önem verildiğine
D) Tımar sisteminin uygulandığına
E) Ülkenin genişlemesine bağlı olarak kanunlar hazır-

9. Osmanlı kanunlarına göre bey, kadı hükmü olmaksızın icraatta bulunamaz, kadı da hüküm verdikten sonra hükmün yerine getirilmesini bizzat kendisi yapamazdı.

Bu durum Osmanlı Devleti'nin hangi özelliğini gösterir?

- A) Yargı ile yönetimin birbirinden ayrılması
- B) Yönetimin batıdan etkilenmesi
- C) Şer'i ve örfi kanunların uygulanması
- D) Kadıların rütbe olarak beylerden üstün olması
- E) Yargı bağımsızlığının zedelenmesi

10. Osmanlı Devleti'nin azınlıklara hoşgörülü davranmasının aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Devlet otoritesinin benimsenmesine
- B) Azınlıkların milli benlik ve kültürlerini korumalarına
- C) Hristiyanlık dininin Türkler arasında yayılmasına
- D) Azınlıkların devlet idaresinden memnun kalmalarına
- E) Değişik etnik grupların barış içinde yaşamalarına

11. Eserlerinin bugünkü gereksinimleri karşılayabilmelerinden dolayı saygınlığını günümüzde de sürdüren kişiler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Mevlana
- B) Yunus Emre
- C) Mimar Sinan
- D) III. Osman
- E) Hacı Bektaşî Veli

12. Osmanlı Devleti'nde tarımla uğraşmaya ve vergi ödemeye başlayan kişinin köyünü terk etmesi kanunlarla engellenmişti. Ektiği toprağı bırakarak şehre yerleşmek isteyen çiftçiler on yıl içinde yakalanırsa geri dönmeye zorlanırdı. Toprağını boş bırakanlardan devlet tazminat olarak çift bozan resmi alırdı.

Bu uygulamanın nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Üretimde sürekliliği sağlamak
- B) Ticaretin gelişmesini sağlamak
- C) Ekonomik dengelerin bozulmasını engellemek
- D) Vergi gelirlerinin azalmasını engellemek
- E) Tımar sisteminin bozulmasını engellemek

13. Osmanlı Devleti'nde ilk ekonomik sarsıntılar ve paranın değer kaybı XVI. yüzyılın sonlarında görülmüş ve XVIII. yüzyıldan itibaren kendi kendine yeterli bir ekonomiye sahip olma özelliğini yitirmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı ekonomisini olumsuz yönde etkileyen faktörler arasında gösterilemez?

- A) Ticaret yollarının değişmesi
- B) Hızlı nüfus artışı
- C) Köyden kente göçlerin artması
- D) Tımar sisteminin uygulanması
- E) Üretim dengesinin bozulması

14. Osmanlı Devleti'nde;

- El tezgahlarının fabrikalarla rekabet edemeyecek duruma gelmesi
- Hammadde kaynaklarının kaçak veya yasal yollarla Avrupa'ya taşınması
- Kapitülasyonlar nedeniyle Avrupa'dan bol miktarda ucuz mal getirilmesi

aşağıdakilerden hangisinin giderek önemini kaybetmesine neden olmuştur?

- A) Medrese
- B) Tımar teşkilatı
- C) Lonca teşkilatı
- D) Sanayi
- E) Tarım

15. I. Şehzadelerin yönetim alanında deneyim kazanamaması
II. Şehzadelerin halkı yakından tanıma imkânını bulamaması
III. Şehzadelerin ülke ve dünya siyasetinin dışında kalması
IV. Şehzadelerin idarecileri yakından tanıma imkânı bulamaması
V. Saltanat sisteminin kaldırılması

Yukarıdakilerden hangisi I. Ahmet döneminde şehzadelerin sancaklarda görevlendirilmesi uygulamasının kaldırılmasının sonuçlarından biri değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

YANITLAR

1-D 2-D 3-A 4-A 5-E 6-D 7-A 8-D 9-A 10-C 11-D 12-B 13-D 14-C 15-E